

AKTUALITĀTES

ŠAJĀ NUMURĀ:

■ Zvejas kuģu īpašniekiem iespēja pieteikties kuģu modernizācijas atbalstam 1

■ Investīcijas zvejas ostās un zivju izkraušanas vietās 2

■ Iespējas pieteikties pasākumā „Sociāli ekonomiskie pasākumi” 2

■ SUBMARINER: papildus iespējas Baltijas jūras resursu izmantošanā 3

■ Piekrastes projektu autori saņem balvas 6

■ LLKC apbalvo labākos piekrastes jauniešu uzņēmējdarbības projektus 7

ZVEJAS KUĢU ĪPAŠNIEKIEM IESPĒJA PIETEIKTIES KUĢU MODERNIZĀCIJAS ATBALSTAM

Zvejas kuģu īpašnieki, kuriem ir spēkā esoša speciālā atļauja (licence) komercdarbībai zvejniecībā un kura kuģis zvejo Baltijas jūras (arī Rīgas jūras līča) piekrastē vai aiz piekrastes ūdeņiem, vai tālējās zvejā no 2013. gada 25. oktobra līdz 2014. gada 2. janvārim, var pieteikties atbalstam, lai modernizētu zvejas floti, uzlabojot darba un higiēnas apstākļus, energo-

efektivitāti un drošību uz kuģa, nodrošinot zivju uzglabāšanai atbilstošus apstākļus uz zvejas kuģiem, kā arī samazinot kuģu degvielas patēriņu un palielinātu zvejas rīku selektivitāti.

Lauku atbalsta dienests (LAD) ir izsludinājis atklāta konkursa projektu iesniegumu pieņemšanu ES Eiropas Zivsaimniecības fonda (EZF) un Rīcības programmas (RP) pasākumam „Investīcijas zvejas kuģu ierīcēs

un zvejas rīku selektivitātē”, kur šajā kārtā pieejamais publiskais finansējums ir Ls 332 465.

Kārtā iesniegto projektu īstenošanas beigu datums ir 9 mēnešu laikā no LAD lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanu stāšanās spēkā. Atklātā konkursa projektu iesniegumu pieņemšana Eiropas Savienības Eiropas Zivsaimniecības fonda (ES EZF) un Rīcības programmas (RP) pasākumam „Inves-

tīcijas zvejas kuģu ierīcēs un zvejas rīku selektivitātē” notiek saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 783 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai” un MK noteikumiem Nr. 845 „Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumam „Investīcijas zvejas kuģu ierīcēs un zvejas rīku selektivitātē””. **ZI**

LAD informācija

PROJEKTU LĪDZFINANSE
EIROPAS SAVIENĪBA

AKTUALITĀTES

INVESTĪCIJAS ZVEJAS OSTĀS UN ZIVJU IZKRAUŠANAS VIETĀS

Foto: Romāns Kozlovskis

Biedrība, kurā ne mazāk kā piecu biedru komercdarbības joma galvenokārt ir zvejniecība vai ar to saistītie pakalpojumi no 2013. gada 25. oktobra līdz 2013. gada 25. novembrim var pieteikties atbalstam LAD izsludinātajā projektā iesniegumu pieņemšanas kārtā pasākumā „Investīcijas zvejas ostās un zivju izkraušanas vietās”.

Sestās kārtas pieejamais publiskais finansējums ir Ls 284 922.

Kārtā iesniegto projektu īstenošanas beigu datums ir viens gads no LAD lēmuma par projekta apstiprināšanu stāšanās spēkā.

Atklātā konkursa projektu iesniegumu pieņemšana ES EZF un RP pasākumam „Investīcijas zvejas ostās un zivju izkraušanas vietās” notiek saskaņā ar

MK noteikumiem Nr. 783 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai” un MK Nr. 371 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu zivsaimniecības attīstībai atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam „Investīcijas zvejas ostās un zivju izkraušanas vietās””. **ZI**

LAD informācija

IESPĒJAS PIETEIKTIES PASĀKUMĀ „SOCIĀLI EKONOMISKIE PASĀKUMI”

Zvejas kuģu apkalpes locekļi (zvejnieki) pēc pilnīgas zvejas darbību pārtraukšanas no 2013. gada 4. novembra līdz 2014. gada 2. janvārim var atbalstam pasākumā „Sociāli ekonomiskie pasākumi”. Šim pasākumam devītās kārtas pieejamais publiskais finansējums ir Ls 123 906.

Atklātā konkursa projektu iesniegumu pieņemšana ES EZF un RP

pasākumam „Investīcijas zvejas ostās un zivju izkraušanas vietās” notiek saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 783 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai” un MK noteikumiem Nr. 514 „Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība kompensāciju maksājumu veidā zivsaimniecības attīstības pasākumam „Sociāli ekonomiskie pasākumi””.

! Visu izsludināto pasākumu projekta iesnieguma veidlapas un metodiskie norādījumi to aizpildīšanai ir atrodami LAD mājaslapā www.lad.gov.lv. Projektu iesniegumi jāiesniedz LAD reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs vai LAD Centrālajā aparātā Klientu apkalpošanas daļā Rīgā, Republikas laukumā 2, 3. stāvā, 308. kabinetā (tālr. 67027693, 67027235). **ZI**

LAD informācija

SIA Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov.,
LV-3018, tālr. 63050220, admin@llkc.lv, zivjutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV/ZIVJUTIKLS

ZINĀTNE

**SUBMARINER: PAPILDUS IESPĒJAS
BALTIJAS JŪRAS RESURSU IZMANTOŠANĀ**

Baltijas jūras reģions saskaras ar lielu izaicinājumu, ieskaitot augošo jūras transporta intensitāti, stipru piesārņojumu, pārlietu lielu barības vielu ievadi, intensīvu zveju un klimata pārmaiņu ietekmi. Bet tajā pašā laikā jaunas tehnoloģijas un augošās zināšanas sniedz iespējas jauniem jūras ekosistēmas pielietojumiem, kuri varētu būt ne tikai ievērojams ieguldījums komerciālā nozīmē, bet arī būtisks devums jūras vides problēmu risināšanā.

Projekta „Inovātīva un ilgtspējīga Baltijas jūras resursu izmantošana” (sāsinātais nosaukums – SUBMARINER) noslēguma konference notika Gdīnā šā gada septembrī. Man personīgi iznāca „ielēkt vilciena pēdējā vagonā”, jo mani uzaicināja novadīt vienu no konferences sesijām, veltītu likumdošanas un normatīvo aktu videi saistībā ar jaunām iniciatīvām un pielietojumiem Baltijas jūras resursu izmantošanā. Tā kā projekta SUBMARINER izstrādes un rezultāti ir saistīti ar uzņēmējdarbības attīstīšanas tālākām iespējām Baltijas jūrā, šai rakstā sniegtā informācija varētu noderēt arī Latvijas piekrastes teritoriju attīstības plānošanā.

Par projektu

SUBMARINER mērķis – ievērojot starptautiskos regulējošos pamatdokumentus saistībā ar jūras izmantošanu: starptautiskās konvencijas, Eiropas direktīvas un rekomendācijas, veicināt inovatīvas, videi draudzīgas ekonomikas attīstību Baltijas jūras reģionā, izmantojot jūras bioloģiskos resursus. Projekta izpildes laiks – 2010. – 2013. gads, projekta vadošā institūcija – *Gdaņskas Jūras institūts*, projekta īstenošanā bija iesaistītas 19 atbildīgas pārvaldes un zinātniskās iestādes, ar piekrastes attīstību saistītas biedrības un uzņēmējdarbības institūcijas no 8 valstīm, tai skaitā no Latvijas – *Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija* un *Vides attīstības biedrība*. Projektu līdzfinansēja *Eiropas Reģionālās attīstības fonds*.

SUBMARINER izpildes rezultāti:

1. Publikācijā „*Kompendijs. Inovātīvas un ilgtspējīgas Baltijas jūras*

resursu izmantošanas novērtējums” (angļu valodā) projekts sniedz vispusīgu inovatīvas un ilgtspējīgas Baltijas jūras resursu izmantošanas potenciāla novērtējumu, apkopojot patreizējās zināšanas un praksi un ievērojot vides, institucionālos un likumdošanas nosacījumus sekojošām darbībām:

- molusku audzēšana,
- makroaļģu ievākšana un izmantošana,
- ilgtspējīga zivju akvakultūra,
- niedru ievākšana un izmantošana,
- mikroaļģu liela apjoma kultivēšana,
- zilās biotehnoloģijas attīstīšana,
- viļņu enerģijas izmantošana,
- dažādu darbību kombinēšana ar vēja parkiem.

2. Balstoties uz projekta rezultātiem, ir izstrādāta „*Ceļa karte. Uz zili – zaļu ekonomiku Baltijas jūras reģionā” (angļu valodā)* - vīzija 2030, kas tālāk kalpos kā pamatdokuments iniciatīvām ilgtspējīgā un inovatīvā Baltijas jūras resursu izmantošanā.

3. Izveidotais pamats SUBMARINER tīklam savedīs kopā visas ieinteresētās puses Baltijas reģionā, gan publiskās, gan privātās institūcijas, lai īstenotu sadarbību dažādās resursu izmantošanas sfērās.

Molusku audzēšana

Eiropas piekrastē mīt divas ļoti līdzīgas akvakultūrā izmantojamas mīdijas sugas: no Francijas līdz Skandināvijai – ziemeļu ēdamgliemene, jeb mīdija (latīniskais nosaukums – *Mytilus edulis*), bet Francijas dienvidu, Spānijas piekrastē un Vidusjūrā – suga *Mytilus galloprovincialis*.

Baltijas jūras

mazsāļajos līcos, arī Rīgas jūras līcī un iekšējos ūdeņos bez kultivēšanai potenciālās mīdijas vēl sastopama no Kaspijas baseina „ievazātā” daudzveidīgā sēdgliemene (*Dreissena polymorpha*), kuras audzēšanas eksperimentus veikuši poļu zinātnieki. Daži autori mīdiju Baltijas jūrā iekļauj citā atsevišķā sugā – *Mytilus trossulus*, nosaucot to par Baltijas mīdiju.

Mīdijas pieķeras substrātam, barojas, no ūdens atfiltrējot fitoplanktonu un citas sīkdaļiņas, nārsto pie temperatūras virs 12 °C, kāpuri vairākas nedēļas lielā skaitā brīvi peld ūdenī līdz atrod tālākai augšanai piemērotu cietu substrātu, kas var būt arī citas gliemenes, tā veidojot pat līdz pus metram biezas kolonijas. Mīdiju augšanai optimāls sāļums ir virs 18 ‰, tomēr tās ir izturīgas pret īslaicīgām sāļuma un temperatūras svārstībām. Baltijas jūrā mīdija ir visizplatītākais organisms, okupējot visus cietos substrātus līdz 30 m dziļumam rajonos ar ūdens sāļumu virs 4 ‰, un ir aprēķināts, ka tās kopējā populācija spēj gadā izfiltrēt visu jūras centrālās daļas ūdens tilpumu... Tomēr Baltijas jūrā sāļums, salīdzinot ar Ziemeļatlantiju, ir zems, mīdijas pieaugumi ir 3 līdz 4 reizes mazāki, un tikai dienvidrietumu rajonos tā var sasniegt 4 – 6 cm garumu.

Eiropā mīdiju produkcija (gan dabisko resursu ieguve, gan arī audzēšana) dod pusi šo molusku kā pārtikas produktu ieguves pasaulē. Lielākā ražotāja ir Spānija – 250 tūkst. t, Francija – 73 tūkst. t, Nīderlande – 60 tūkst. t, Itālija – 50 tūkst. t, Īrija – 37 tūkst. t, Apvienotā Karaliste – 26 tūkst. t, bez tam mīdiju zveja un audzēšana strauji attīstās arī Dānijā, Norvēģijā un Zviedrijā.

Brīvu, piemērotu jūras platību trūkuma dēļ šo valstu mīdijas akvakultūras kapacitāte praktiski ir izsmelta.

Mīdiju kultivēšana būtiski atšķiras no zivju audzēšanas, jo to var veikt bez ikru inkubēšanas, kāpuru un mazuļu audzēšanas un barošanas.

► 4.lpp.

◀ 3.lpp.

Pietiek izvietot substrātu vietās, kur ir dabiskas mīdiju kolonijas, tālāk līdz „ražas novākšanai” visi procesi noris paši no sevis. Tomēr intensīvas kultūras gadījumā uz audzēšanas substrāta „uzsēj” 6 – 10 mm izmēra mazuļus, kas ievākti no dabiskajām kolonijām, vai izaudzēti audzētavās. Šādu mazuļu „sēklas” piedāvājums ir ļoti liels. Vēl, lai mīdijas augtu ātrāk un to gaļas kvalitāte būtu labāka, dažkārt to kāpurus audzētavā apstrādā ar 6–dimetilaminopurīnu (6–DMAP), kas novērš tirgum domāto mīdiju tālāku dzimumnobriešanu un nārstu.

Mīdiju audzēšanā izmanto dažādas substrātu sistēmas: gruntī iedzītus koka stabus, plosu sistēmu, kultivēšanu uz vertikāli nokareniem substrātiem no horizontālām, ar pludiņiem aprīkotām virvēm (jedām), kuras ziemas periodā var iedziļināt pasargāšanai no ledus. Mīdijas var ievākt arī no vēja parku pamatņu stabiem. Dažās valstīs mīdijas ievāc (zvejo) to dabiskajās kolonijās vai mākslīgi izveidotās kolonijās uz grunts. Tirgus izmēru (virs 6 cm) mīdijas var sasniegt 12 – 15 mēnešos. Savāktās mīdijas noskalo, attīra un iztur 2 nedēļas tekošā ūdenī, lai tās izdalītu dūņas, smilti, ekskrementus. Tālāk mīdijas dzīvas iepakoj tirgum, vai arī sasaldē vai citādi apstrādā.

Baltijas jūrā, izņemot tās pašu dienvidrietumu nostūri, zemā ūdens sāļuma, lēnās augšanas un mazo izmēru dēļ mīdiju kultivēšana pārtikas tirgum lielās konkurences apstākļos ir praktiski neiespējama. Baltijas jūrā gliemeņu audzēšana faktiski ir meklējumos, pilotprojektos, tās var audzēt zivju vai mājputnu barības piedevu (miltu) ražošanai, mēslojumam lauksaimniecībā vai biomasai biogāzes ražošanai. Tomēr šo produkciju ražošanas rentabilitāte ir samērā zema. Praktiski visas Baltijas jūrā esošās rūpnieciskās vai eksperimentālās mīdiju audzētavas atrodas no viļņiem aizsargātās vietās (salu arhipelāgos, līčos vai piekrastes „aizvējā”).

Nozīmīga loma mīdiju audzēšanai ir tā saucamos ekosistēmas pakalpoju-

mos – barības vielu slāpekļa un fosfora izņemšanā no jūras vides, mazinot jūras difūzā piesārņojuma sekas (piem., piesārņojuma ar lauksaimniecības notekūdeņiem), tātad mazinot jūras eutrofikāciju. Ir aprēķināts, ka ferma ar katrām 100 tonnām mīdiju produkcijas „izņem” no jūras vides 1000 kg slāpekļa. Ieviešot principu „piesārņotājs maksā, attīrītājs saņem”, mīdiju audzēšana Baltijas jūrā kļūtu rentablāka. Zviedrijas valdība šādu sistēmu gatavoja ieviest, sākot ar 2014. gadu. Ālandu Salās uzsāka mīdiju audzēšanu blakus jūras zivju akvakultūras dārziem, tā kompensējot zivju akvakultūras izraisīto ūdens piesārņojumu.

Latvijā notiek izpētes darbi, ko veic *Kurzemes plānošanas reģions* sadarbībā

ar *Vides investīciju fondu*, piedaloties starptautiskā projektā “*Baltic Ecomus-sel*”, kura ietvaros 2012. – 2013. gadā tiek izvērtēti likumdošanas nosacījumi, liela apjoma mīdiju audzēšanas tirgus potenciāls un sociāli ekonomiskā ietekme, strādāts pie audzētavu darbības monitoringa metodēm, informējot un apmācot galvenos potenciālos lietotājus akvakultūrā un ar to saistītos pētniekus. Jāsaka, ka Latvijas atklātās jūras piekrastē liels izaicinājums šādas uzņēmējdarbības attīstīšanā ir atrast metodes, kā novērst spēcīgās viļņu darbības un dreifējošā ledus draudus (zem jūras līmeņa iegremdējamās sistēmas). Latvijā nav arī speciālas likumdošanas, kas regulētu akvakultūras darbību, tai skaitā arī jūras akvakultūras (SUBMARINER secina, ka arī Eiropas līmenī nav akvakultūras likuma).

▶ 5.lpp.

Mīdiju audzēšana Ķīles līcī un audzētava Ālandu Salās

Sārtaļģe furcelārija un aļģu izmešu savākšana

◀ 4.lpp.

Makroaļģu ievākšana un izmantošana

Makroaļģes, kas veido izmetumu joslas gar jūras krastu (tautā sauktas par „jūras mēsliem”), ir vērtīgs resurss, kura potenciālie izmantošanas veidi ir agara ražošana, kā mēslojuma pielietošana lauksaimniecībā vai biogāzes un bioetanola ieguve. Makroaļģu savākšana piekrastē veicina pludmaļu un peldūdeņu tīrību, tātad padara tos tūristiem pievilcīgākus. Makroaļģu izņemšanai no jūras piekrastes vides, līdzīgi kā mīdiju audzēšanai, arī ir „ekoloģisko pakalpojumu” loma. Zviedrijā četrās pašvaldībās saskaņā ar tās likumdošanu veic makroaļģu izmešu savākšanu ūdens kvalitātes uzlabošanai, lauku mēslošanai un vietām arī biogāzes ieguves pilotprojektos.

Agara ražošanai piemērota ir sārtaļģe furcelārija (*Furcellaria lumbri-calis*). Atbilstoši *Vides attīstības biedrības* aprēķiniem no 8,5 kg furcelārijas sausnas tiek iegūts 1 kg agara, gatavā produkta pašizmaksa svārstās ap 8,50 Ls/kg. Latvijas piekrastē galvenie furcelārijas krājumi ir gar Kurzemes krastu no Lietuvas robežas līdz Akmeņragam. Atcerēsimies, ka no 1965. līdz 1990. gadam kolhozs „Nākotne” iepirka gar krastu savāktu un izžāvēto furcelāriju un no tās ražoja plaši pieprasīto aļģu polisaharīdu agaru 200 tonnas gadā. Lai nodrošinātu ražotājus ar furcelārijas krājumu stāvokļa un izmešu prognozi, 80–tajos gados *Baltijas Zivsaimniecības pētniecības institūts* veica regulāru furcelāriju audžu un mīdiju koloniju zemūdens monitoringu rajonā no Klaipēdas līdz Sāmsalai. Sakarā ar naftas tankkuģu avāriju Ventspils ostas tuvumā 1979. gadā un Klaipēdas ostas tuvumā

1981. gadā, bija vērojams dramatisks sārtaļģes krājuma samazinājums.

Šobrīd Igaunijā firma *Est-Agar AS* no furcelārijas ražo furcelarānu, želēšanu veicinošu polisaharīdu, kas tiek izmantots pārtikas rūpniecībā, medicīnā, kosmētikā u.c.

Pasaulē lielākā agara ražotājvalsts ir Japāna, tai seko Spānija un Čīle, un kopējā agara produkcija pasaulē ir aptuveni 8000 tonnu.

Makroaļģu ieguves izvēršanai Baltijas jūrā nepieciešams sakārtot kā attiecīgu ES likumdošanu, tā arī nacionāla un pašvaldību līmeņa regulējumus (atļauju izsniegšana, kompensācijas par ekosistēmas pakalpojumiem u.c.). Nav noteikts, kāda daļa aļģu izmešu jāatstāj krastā kā ekosistēmas elements, kas uztur bioloģisko daudzveidību, kāda rīcība pieļaujama aizsargajamās jūras teritorijās un Natura 2000 teritorijās. Tāpat izmeši

savā ziņā pasargā krastus no viļņu darbības un erozijas.

Lai Latvijā uzsāktu furcelāriju izmantošanu komerciāliem mērķiem, jāizvērtē tehniskie, ekonomiskie un finansiālie kritēriji, jāveic izglītošana un informēšana, jārealizē pilotprojekti.

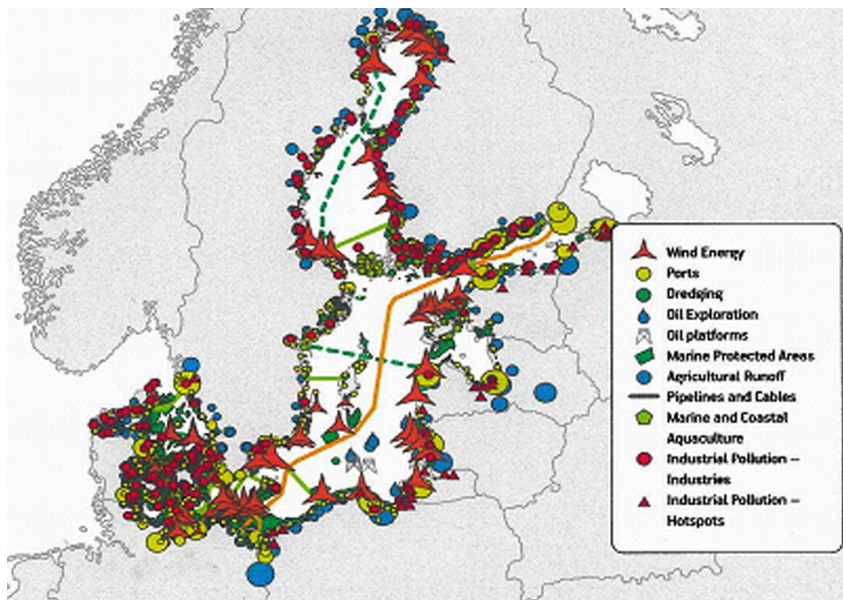
Attēlā redzam, cik funkcionāli noslogota ir jūras piekrastes teritorija. Tādēļ ārkārtīgi svarīgi ir veikt adekvātu jūras telpisko plānošanu, ievērojot katrai paredzamajai darbībai nepieciešamos

vides nosacījumus, un, kur iespējams, kombinējot dažādas darbības vienā teritorijā, piemēram, vēja parkus, ūdens viļņu stacijas un mīdiju audzēšanu, vai zivju un mīdiju audzēšanu u.t.t. Veicot telpisko plānošanu pierobežas rajonos, ir jākoordinējas ar kaimiņvalsti, jo jūras ūdeņiem un ekosistēmām nav nacionālo robežu. **ZI**

Šai rakstā izmantoti materiāli no: *Shultz-Zehden, A. & Matczak, M. (eds.) 2012: SUBMARINER Compendium. An Assessment of Innovative and Sustainable Uses of Baltic Marine Resources. Gdansk.*

Visas SUBMARINER publikācijas un prezentācijas semināros un konferencēs elektroniskā formātā skatāmas: www.submariner-project.eu

Māris Vītiņš

Baltijas jūras dažādas izmantošanas telpiskie „konflikti”

PIEKRASTES ATTĪSTĪBA

PIEKRASTES PROJEKTU AUTORI SAŅEM BALVAS

Ozolniekos notika piekrastes teritoriju ekonomiskās aktivitātes veicināšanas pasākuma noslēgums un tā ietvaros rīkotā konkursa labāko projektu autoru apbalvošana.

Jau pagājušogad LLKC un Valsts Zivsaimniecības sadarbības tīkls sāka *Piekrastes teritoriju ekonomiskās aktivitātes veicināšanas programmu*, kuras mērķis ir atbalstīt mazos un vidējos piekrastes zvejniekus. Šogad pasākuma dalībnieku skaits ir kļuvis plašāks.

Ja pagājušajā gadā pasākumā piedalījās desmit rūpnieciskās zvejas nomnieki (zvejnieki, kuriem ir tiesības zvejot Baltijas jūrā un līcī), tad šogad papildus šiem zvejniekiem varēja piedalīties gan piekrastes rūpnieciskās zvejas tiesību nomnieki, gan uzņēmēji, kuri nodarbojas ar zivsaimniecību un kuru uzņēmējdarbības teritorija atrodas ne vairāk kā 15 km attālumā no jūras. Konkursā startēja gan 2012. gada programmā iesaistītie desmit zvejnieki, gan desmit jaunie, 2013. gadā iesaistījušies uzņēmēji. Viņiem bija iespēja saņemt LLKC bezmaksas konsultācijas attīstības plānu sagatavošanā, ekonomikas un atbalsta saņemšanas jautājumos, kā arī iesaistīties citos ZST pasākumos, un paši zvejnieki īpaši atziniģi vērtē iespēju doties pieredzes apmaiņas braucienos. Projektu autoru veikums tika vērtēts divās kategorijās, piešķirot finansiālu atbalstu savu mērķu realizēšanai.

Iepriekšējā gada dalībnieku grupā balvas saņēma: z/s „Rāmas”, IK „Oskars Celkarts”, U. Meiera Tukuma rajona Lapmežciema pagasta z/s „Ozolu 20”, IK „DALLE”, zv/s „Lucītis”, IK „J.A.N.K.I”, SIA „VIGA 3”, z/s „Priesteri”, zv/s „Kaija” un SIA „Mistrāls”. Jauno dalībnieku grupā: SIA „Branga”, z/s „Knaģi”, Pauls Ķergalvis, z/s „Vējavas”, SIA „Jurita B”, Liepupes pagasta zv/s „Lasīši”, z/s „Kurķis”, Aleksandrs Stokis, SIA „Lampetra” un IK „Zvilnis”.

Lielāks dalībnieku skaits, plašākas iespējas

Atklājot semināru, Valsts Zivsaimniecības sadarbības Sekretariāta vadītājs Edgars Linde izteica gandarījumu, ka projekts šogad sasniedzis plašāku apjomu un tādējādi labāk iespējams realizēt mērķi piekrastes attīstības veicināšanā. Prieks par to, ka projektā darbu turpināja

jau pagājušā gada dalībnieki, realizējot savas ieceres, gan arī iesaistījās jauni. Īpaši priecē, ka pagājušā gada dalībnieki daļu no savām iecerēm jau īstenojuši un šogad var plānot savu attīstību tālāk.

Turpināsies roņu droša murda demonstrējums

Zivsaimniecības sadarbības tīkla projektu vadītājs Kristaps Gramanis pastāstīja, ka atjaunots roņu droša murda izmantošanas demonstrējums ar sadarbības partneriem Lilastē. Tagad iegādāts jauns murds pagājušogad vētras saplosītā vietā, un, ja pasākums būs veiksmīgs,

Priecē, ka pagājušā gada dalībnieki daļu no savām iecerēm jau īstenojuši

gada beigās tiks publicēti rezultāti, un, uzklautot aktualitātes par EJZF atbalstu, tapa skaidrs, ka nākamajā periodā zvejniekiem būs iespēja iegādāties šādus murdus, saņemot arī finansiālu atbalstu.

Projekta konkursa dalībnieku ieguvums

SIA „Branga” direktors Ilmārs Raģinskis: „Šādi projekti ir ļoti nepieciešami, jo, salīdzinot ar Igauniju, mūsu piekrastes zvejniekiem valsts atbalsts ir daudz mazāks, īpaši ostām, to infrastruktūru sakārtošanai. Es piedalījos, konkursā, lai ietu tālāk savas firmas attīstībā, turpinot zvejniecību un zivju kūpināšanu, un kā papildus nozari attīstītu tūrisma, uzlabotu infrastruktūru piekrastē. Projekta izstrādē daudz palīdzēja LLKC Tukuma nodaļas konsultanti, un šāds padoms ir noderīgs, lai gan ar zveju nodarbojos kopš deviņdesmito gadu sākuma.”

Pauls Ķergalvis: „No līdzdalības konkursā noteikti būs ieguvums. Izstrādājot projektu, vēlējos savā uzņēmumā Liepājas rajonā, Jūrmalcienā attīstīt zvejošanu, zivju kūpināšanu un tirdzniecību. LLKC konsultanti daudz palīdzēja, viens pats es laikam nebūtu saņēmis drosmi to darīt.”

Zv/s „Lasīši” vadītājs Aksels Ros-hofs: „Mūsu saimniecība darbojas jau sen. Diemžēl mans kompanjons veselības dēļ nevarēja turpināt uzņēmuma vadību, un to nācās darīt man, lai gan esmu ārsts. Darbības joma man bija sveša, taču man patīk saimnieciskā darbība un iespēja ko jaunu uzzināt. Dzīvoju Tūjā, un šis darbs saimniecībā man ir arī kā atpūta. Pakāpeniski sākām sadarboties produkcijas piegādē ar Rīgas restorāniem, arī Mārtiņu Sirmo. Tāpēc konsultantes mani iedrošināja izstrādāt jaunu projektu par mazas piekrastes saimniecības attīstību, realizāciju un pārstrādi, piemēram, zivju filēšanu. Ja redzi, ka esi vajadzīgs, un kaut kas izdodas, tad rodas sirdsdeģsmes un vēlēšanās strādāt tālāk. Šis noslēguma pasākums man bija interesants, jo uzzināju daudz jaunu lietu, lai labāk saprastu, kādi virzieni kopumā iespējami piekrastes zvejniecībā.”

IK „DALLE” īpašnieks Ervīns Vilciņš: „Ieguvums no līdzdalības pasākumā ir milzīgs. Āķis ir tajā, ka iespējams saņemt naudu, kuru vari ieguldīt bez šaubīšanās, ātri un ar ideju. Es šogad projektā biju paredzējis laivas motora nomaiņu.”

Konsultanta padomam ir liela nozīme

LLKC Tukuma nodaļas vadītāja Jana Tramdaha: „Konsultantu loma šādu projektu sagatavošanā milzīga, jo tieši viņi strādā ar zvejnieku, konsultējoties ar citiem speciālistiem, piemēram, ekonomistiem. Mūsu nodaļā daudz darba šajā jomā paveikusi Sarma Rotberga, kura tiekas ar zvejniekiem, uzzina viņu problēmas vai vēlmes un kā cilvēks it kā „no malas” pasaka, kā var labāk attīstīties.”

Konkursā iesniegtos darbus vērtēja konkursa vērtēšanas komisija, kurā darbojās komisijas priekšsēdētājs: Edgars Linde (LLKC VLT un ZST Sekretariātu vadītājs), komisijas locekļi: Dzintars Vaivods (LLKC VLT Sekretariāta finanšu administrators un projektu vadītājs), Santa Pāvila (LLKC Ekonomikas nodaļas vadītāja), Elīna Ozola (LLKC Lauku attīstības nodaļas vadītāja) un Kristaps Gramanis (LLKC ZST Sekretariāta projektu vadītājs). **ZI**

Sagatavoja **Dace Millere**,
LLKC Informācijas nodaļas
vecākā komunikāciju speciāliste

**PIEKRASTES
ATTĪSTĪBA**

LLKC APBALVO LABĀKOS PIEKRASTES JAUNIEŠU UZŅĒMĒJDARBĪBAS PROJEKTUS

Salacgrīviešu Jāņa Auziņa un Riharda Kastova projekts „Nēģu pārstrādes uzņēmuma izveide un iekārtu iegāde” atzīts par labāko Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) rīkotajā piekrastes jauniešu uzņēmējdarbības konkursā. Tas tika rīkots Valsts Zivsaimniecības tīkla aktivitātes „Atbalsts jauniešiem zvejniecības tradīciju apgaves un uzņēmējdarbības veicināšanai” ietvaros. Konkursa noslēgums norisinājās 3. oktobrī, Engures novada Saieta namā. Žūrijai noklausoties 10 finālistu prezentācijas, tika noteikts labākais uzņēmējdarbības projekts, kam balva piešķirti 1000 Ls tā īstenošanai.

LLKC valdes loceklis Edgars Linde: „Konkurss norisinās jau otro gadu un tā mērķis ir rosināt jauniešus palikt piekrastes teritorijās, nodarbojoties ar aktīvu uzņēmējdarbību dažādās jomās. Lai to īstenotu sniedzām ieinteresētajiem jauniešiem ieskatu uzņēmējdarbībā ne tikai teorētiski, bet arī praktiski, centāmieš palīdzēt definēt un pilnveidot biznesa idejas.”

Konkursa noslēgumā piedalījās 10 finālisti, ar biznesa projektiem par uzņēmējdarbības attīstīšanu piekrastes teritorijās. Starp veiksmīgākajiem

ir arī Jānis Raginskis no Ķesterciema ar projektu „Zivju apstrāde” (naudas balva 700 Ls), Sandija Kauliņa no Salacgrīvas ar projektu „Zivsaimniecības Tūrisma informācijas centra izveide Salacgrīvā” (naudas balva 500 Ls), Pauls Vīnklers no Salacgrīvas ar projektu „Mēbeļu un dažādu aksesuāru izgatavošana no jūrā izskalotiem koku zariem” (naudas balva 400 Ls), Agnis Pūris no Lapmežciema ar projektu „Latvji, brauciet jūriņā!” (naudas balva 350 Ls) un Baiba Andersone no Tumes pagasta ar projektu “Jāšanas sporta popularizēšana, aploka atjaunošana” (naudas balva 250 Ls).

senči jau vairākās paaudzēs, tāpēc saskatot perspektīvu šajā virzienā arī nākotnei, tika nolemts biznesa projektu rakstīt tieši par nēģu pārstrādes uzņēmuma izveidi un iekārtu iegādi. Projekta galarezultāts būs nēģi želejā kārbās, kurās tos varēs uzglabāt aptuveni gadu.

Jānis atzīst, ka konkurss abiem jauniešiem ir ieguvums tieši pieredzes ziņā: „Bija iespēja apmeklēt uzņēmumus, kuri nodarbojas ar zivju pārstrādi, aprunāties ar nozares speciālistiem, iegūt informāciju par tirgus tendencēm. Tas ir ļoti svarīgi, jo bieži vien jauni cilvēki uzskata, ka ir par maz pieredzes, lai piedalītos tādos projektos, baidās.”

Lai gan sākumā ar projekta rakstīšanu esot veicies gausi, jaunieši sapratuši, ka ir jādara un tad arī būs rezultāti. Jānis un Rihards ir apņēmis pilni realizēt savu biznesa projektu un iegūtā naudas balva būs kā labs ieguldījums attīstībā. Jautāti, ko abiem nozīmē palikt un strādāt piekrastes teritorijā, atbilde ir viennozīmīga: „Pirmkārt, tās ir mūsu mājas, tur mēs esam uzauguši, tā ir mūsu ierastā vide un citur doties negribās. Gribās saglabāt visu to brīvību, kas mums ir Salacgrīvā.”

► 8. lpp.

**Esmu latvietis,
esmu dzimis
Latvijā, audzis
Latvijā un vēlos šeit
dzīvot un strādāt**

Konkursa uzvarētāji Jānis Auziņš un Rihards Kastovs šobrīd ir studenti, kuri dzimuši un auguši Salacgrīvā. Ar nēģu pārstrādi nodarbojušies jauniešu

◀ 7. lpp.

Pārliecināts par uzņēmējdarbības attīstīšanu piekrastes teritorijā ir arī konkursants no Lapmežciema Agnis Pūris: „Esmu latvietis, esmu dzimis Latvijā, audzis Latvijā un vēlos šeit dzīvot un strādāt.” Agnis pēc profesijas ir namdaris, taču tā kā Agņa mamma ir uzņēmēja un nodarbojas ar karsti kūpinātu zivju apstrādi, jauniešs attīstījis ideju, kā uzņēmumu paplašināt: „Radās doma, kā papildinājumu izveidot netradicionālu tirdzniecības vietu – pārvietojamu laivu – kā unikālu priekšmetu, lai piesaistītu pircējus izbraukuma tirdzniecībā.” Agnis atzīst, ka daļība piekrastes jauniešu uzņēmējdarbības konkursā viennozīmīgi ir devusi neatsveramu pieredzi un pamudinājumu aktīvai savas idejas īstenošanai dzīvē: „Ideja jau tiek realizēta dzīvē – laiva tiek renovēta un apdarināta ar visu nepieciešamo, lai varētu doties izbraukumtirdzniecībā. Mērķis ir šo projektu pabeigt līdz jaunajam gadam un iespējams jau pavasarī sākt aktīvu uzņēmējdarbību.”

Nemazāk oriģinālu ideju pasākumā prezentēja salacgrīvietis Pauls Vinklers ar projektu „Mēbeļu un dažādu aksesuāru izgatavošana no jūrā izskalojamiem kokmateriāliem”. Pauls ar kokapstrādi nodarbojas jau vairāk kā 12 gadus. Viņš nonācis pie secinājuma, ka vēlas sākt uzņēmējdarbību pats, prātā ienākusi arī projekta unikālā ideja – veidot mēbeles un aksesuārus no jūrmalā izskalojamiem kokmateriāliem, tādējādi pircējam piedāvāt luksusa precī. Pauls ir apņēmības pilns savu biznesa ideju attīstīt arī tālāk: „Nedomāju apstāties pie šī konkursa, savu ideju plānoju attīstīt un pilnveidot vēl vairāk. Manuprāt, ideja ir unikāla un noteikti dzīvotspējīga.”

Engurietis Jānis Raginskis nodarbojas ar zvejniecību jau trešajā

Agnis Pūris

Jānis Raginskis

Jānis Auziņš un Rihards Kastovs

Pauls Vinklers

paaudzē. Jauniešs darbojas viens pats, zvejo tikai ar zivju murdiem un šobrīd tirgo tikai svaigas zivis. Konkursā Jānis prezentēja savu biznesa ideju „Zivju apstrāde” – produkcijas klāsta palielināšana ar kvalitatīvu uzglabātām saldētām zivīm, ko varētu realizēt iegādājoties saldēšanas iekārtu. Jānis atzīst, ka projekta ietvaros uzzinājis daudz jauna, iepazīšis ar jauniešiem, kuri vēlas saistīt savu dzīvi ar uzņēmējdarbību piekrastes teritorijās, tādējādi paplašinājis arī savu profesionālo kontaktu loku, kas noteikti nākotnē noderēs.

LLKC Lauku attīstības nodaļas vadītāja Elīna Ozola: „Lielākais gandarījums ir redzēt, ka gan mācības,

gan kopā sanākšana, gan konkurss un naudas balvas jauniešiem tik daudz ko dod - zināšanas, savstarpējos kontaktus, motivāciju un stimulu savas uzņēmējdarbības idejas patiešām īstenot un tādā veidā uzturēt aktīvas un apdzīvotas piekrastes teritorijas. Dzirdot tik daudz interesantas un reālas idejas, kā arī saklausot pozitīvās atsauksmes, visticamāk šāds pasākums un konkurss nākamajā gadā ir jāpaplašina, lai dotu iespēju vēl vairāk jauniešiem iegūt interesantas zināšanas par zvejniecības tradīcijām, kā arī uzņēmējdarbību un dotu stimulu pašiem sākt savas idejas īstenot.” **ZI**

Sagatavoja Elīna Pundure
LLKC Sabiedrisko attiecību speciāliste

LAUKU LAPA TAVĀ E-PASTĀ

Piedāvājam iespēju saņemt informatīvos izdevumus "Lauku Lapa" un "Zivju Lapa" Jūsu e-pastā! Lai pieteiktos izdevumu elektroniskai saņemšanai, sūtiet pieteikumu uz e-pastu: lauku.lapa@llkc.lv. Uz šo e-pastu varat sūtīt arī ieteikumus, kā mēs varētu pilnveidot "Lauku Lapa" un "Zivju Lapa".

Pieteikumā jānorāda:

Vārds, uzvārds; iestādes nosaukums, kuru pārstāvat; e-pasta adrese, uz kuru vēlaties saņemt izdevumu.

Zivju Lapa

SAGATAVOTA
SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"
Rīgas iela 34, Ozolnieki,
Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018
tālr.: 63050220
Izdevumā: Romāna Kazlovska un publicitātes foto

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS ZIVSAIMNIECĪBAS FONDS:
ZIVSAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBAS IESPĒJA

Zivsaimniecības Sadarbības tīkls